

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної

Кафедра дошкільної освіти

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на тему: ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗАСОБАМИ
КОМП'ЮТЕРНИХ ІГОР У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Студентки 2 курсу МВД групи
Освітньої програми: Дошкільна освіта.
Логопедія
Спеціальності 012 Дошкільна освіта
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Ступеня вищої освіти магістр
Притуляк Віолетти Олександрівни
Науковий керівник: Барановська І.Г.
Кандидат педагогічних наук, доцент

Розширена шкала _____

Кількість балів _____ Оцінка ESTS _____

Голова екзаменаційної комісії _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

_____
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Вінниця – 2022

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

- 1.1. Дитина у цифровому просторі як психолого-педагогічна проблема
- 1.2. Цифрова компетентність: дефінітивна характеристика поняття
- 1.3. Структура цифрової компетентності дітей дошкільного віку
- 1.4. Роль комп'ютерних ігор у розвитку дітей старшого дошкільного віку
- 1.5. Особливості формування цифрової компетентності засобами комп'ютерних ігор у дітей старшого дошкільного віку

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗАСОБАМИ КОМП'ЮТЕРНИХ ІГОР У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

- 2.1. Рівні сформованості цифрової компетентності дітей старшого дошкільного віку (за результатами констатувального етапу експерименту)
- 2.2. Взаємодія ЗДО з батьками вихованців у контексті створення безпечного цифрового простору для дитини
- 2.3. Методи і прийоми розвитку цифрової компетентності у старших дошкільників засобами комп'ютерних ігор
- 2.4. Аналіз результатів дослідно- експериментальної роботи

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ВСТУП

Актуальність дослідження. Старший дошкільний вік один із значних періодів у становленні, формуванні та розвитку дитини. Саме в цьому віці відбувається розширення інтелектуальних можливостей, загального світогляду дітей. Усе це здійснюється у одному з основних видів діяльності, властивий даному віку, – ігровому.

В останні десятиліття, в епоху глобальної інформатизації всього людства, спостерігається дедалі більше проникнення у всі сфери життєдіяльності комп'ютерних технологій суспільства. У дошкільних освітніх закладах також комп'ютер стає незамінним помічником для вихователів у створенні навчально-виховного процесу. За допомогою комп'ютера, матеріалів з Інтернету вихователі не тільки мають можливість готуватися до занять, але й широко використовувати їх протягом усього освітнього процесу. Крім того, деякі дошкільні освітні заклади, володіючи багатою матеріальною базою, можуть мати у своєму розпорядженні створення комп'ютерних кабінетів, де діти групами можуть освоювати ази комп'ютерної грамотності. Одним із засобів роботи за комп'ютером з дітьми є комп'ютерні ігри, які щорічно розробляються досконало.

Особливе значення у розвитку дітей мають розвиваючі та навчальні ігри, які сприяють розвитку цифрової компетентності старших дошкільників. Якщо розвиваючі ігри (графічні редактори, текстові редактори, «режисерські» комп'ютерні ігри, музичні редактори, конструктори казок) спрямовані на формування у дітей розумових здібностей, розвиток фантазії, уяви, емоційного та морального розвитку, то навчальні ігри, пов'язані з формуванням математичних уявлень, навчанням письма, читання, іноземних мов, націлені на рішення одного чи кількох дидактичних завдань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що питаннями проблем розвитку нових складових елементів життєвих компетентностей та навичок (інформаційно-цифрових) є досить актуальним та затребуваним серед сучасних дослідників, науковців та практиків таких як: О. Авраменко,

А. Богуш, Т. Коваленко, А. Кудий, Л. Лаврова, О. Махоніна, Н. Морзе, В. Пендальчук, Є. Потурнак, Л. Ходаковська, Л. Шишолік тощо.

Метою роботи є дослідження формування цифрової компетентності засобами комп'ютерних ігор у дітей старшого дошкільного віку.

Відповідно до мети потрібно вирішити низку **завдань**:

- описати психолого-педагогічні особливості дітей старшого дошкільного віку;
- охарактеризувати сутність цифрової компетентності дітей;
- виявити роль комп'ютерних ігор у розвитку дітей старшого дошкільного віку;
- обґрунтувати особливості формування цифрової компетентності засобами комп'ютерних ігор у дітей старшого дошкільного віку;
- визначити організацію та методики дослідження;
- здійснити аналіз результатів дослідження сформованості цифрової компетентності засобами комп'ютерних ігор у дітей старшого дошкільного віку;
- дослідити прийоми розвитку цифрової компетентності у дітей;
- проаналізувати заняття, спрямовані на формування цифрової компетентності засобами комп'ютерних ігор у дітей старшого дошкільного віку.

Об'єктом дослідження є процес формування цифрової компетентності у дошкільників.

Предмет дослідження – зміст, методи та прийоми використання комп'ютерних ігор у формуванні цифрової компетентності дітей старшого дошкільного віку.

Методи, які використовуються у роботі: теоретичні – загальнонаукові (аналіз, синтез, узагальнення, систематизація, класифікація психолого-педагогічних джерел, архівних документів, матеріалів періодичних видань); емпіричні – спостереження для виявлення та врахування.

Експериментальна база. ДО(ясла-садок) «Сонечко» с.Аграномічне.

Структура. Робота складається із вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андриющенко Т.К., Лохвицька Л.В., Руденко Ю.А., & Дудник Н.А. Використання ІКТ для формування здоров'язбережувальної компетентності старших дошкільників. Інформаційні технології і засоби навчання. 2021. №81(1). С. 15-35. URL: <http://bit.do/fPRKT>
2. Базовий компонент дошкільної освіти (державний стандарт дошкільної освіти) : наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 № 33. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
3. Барановська І. Г., Мозгальова Н. Г., Барановський Д. М. Бордюк О. М. Використання засобів ІКТ у процесі дистанційного навчання майбутніх учителів музичного мистецтва Наукові записки: [збірник наукових статей] / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; упор. Л. Л. Макаренко. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. Випуск СЛ (150). 226 с. (Серія педагогічні науки). С. 21-37 <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/35295>
4. Барановська І.Г., Мозгальова Н.Г. Медіаграмотність – життєво необхідна компетентність майбутніх учителів ХХІ століття. Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доповідей ХХVІІІ міжнародної науково-практичної конференції MicroCAD-2020. С.28-30
5. Беленька Г. В. Формування професійної компетентності сучасного вихователя дошкільного навчального закладу [Текст] :. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. 320 с.
6. Биков В. Ю. Сучасні завдання інформатизації освіти. Інформаційні технології і засоби навчання: електронне наукове фахове видання. 2010. № 1. URL :https://lib.iitta.gov.ua/1162/1/Сучасні_завдання_інформатизації_освіти.pdf
7. Боряк О. «Застосування комп'ютерних дидактичних ігор у навчанні історії школярів з порушеннями інтелектуального розвитку в умовах інклюзивного класу», Information Technologies and Learning Tools. Том 77, № 3, с. 76-89, 2020 doi: 10.33407/itlt.v77i3.2837

8. Використання гри для активізації навчально-виховного процесу: Посіб. для студ. пед. вузу та викладачів / Уклад.: Мішкурова В.Ф.; Пашенко М.І. Київ: Наук. світ, 2001. 270 с.
9. Впровадження та поширення інформаційно-комунікаційних технологій у роботі дошкільного навчального закладу з дітьми, педагогами, батьками та громадськістю : тематичний збірник праць / упоряд.: А. А. Волосюк; за заг. редакцією Л. А. Шишолік. Рівне : РОШПО, 2015. 85 с
10. Гавриленко О. Навчання дітей дошкільного віку основ комп'ютерної грамотності. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2010. № 1. С. 37-46.
11. Гавриш Н.В. Інтегровані заняття: Методика проведення. 2007. С. 128.
12. Демченко О.П., Лазаренко Н.І., Любчак Л.В. Інформаційно-комунікаційні технології у підготовці майбутніх педагогів до роботи з обдарованими дітьми. Інформаційні технології і засоби навчання. 2021. Том 86. №6. С.123-143. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/4570/1947>
13. Державний стандарт початкової освіти. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-п#Text>
14. Долинський Б. Т. Види і характеристика дитячих ігор. Проблеми сучасної педагогічної освіти : зб. ст. [Серія: Педагогіка і психологія]. Ялта : РВВ КГУ, 2007. Вип. 13, ч. 1. С.144-153.
15. Єресько О. Освіта в Україні: курс – на ефективне використання інформаційно-комунікаційних технологій. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2012. № 1. С. 4-6
16. Закревська Є. С. Комп'ютерні ігри як засіб формування здорового способу життя школярів. URL: http://visnyk.chnpu.edu.ua/?wpfb_dl=3098.
17. Запорожцева Ю. С. Інформативно–цифрова компетентність як складник сучасного навчально-виховного процесу. Теорія і методика професійної освіти. 2019. Вип. 12. Т. 1. URL : http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/12/ part_1/17.pdf

18. Карпенко Г. Вплив комп'ютерних ігор на формування уявлень про здоровий спосіб життя у дітей [Текст]. Дитячий садок. 2013. № 10 (682). С. 22-30.

19. Качуровська О. Б. «Психолого-педагогічний аспект використання інформаційно-комунікаційних технологій в корекційному навчанні», Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія, Вип. 24, с. 121-125, 2013.

20. Коваленко Т.М. Використання ІКТ у навчально-виховній роботі з дітьми дошкільного віку. Впровадження та поширення інформаційно-комунікаційних технологій у роботі дошкільного навчального закладу з дітьми, педагогами, батьками та громадськістю : тематичний збірник праць / упоряд.: А.А. Волосюк; за заг. редакцією Л.А. Шишолік. Рівне : РОШПО, 2015. 85 с., С.4-9.

21. Колосова О. В. Форми взаємодії дошкільного закладу з сім'єю у контексті формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку. Вісник Прикарпатського університету. Івано-Франківськ. 2013. Вип. XLVI. С. 73-77.

22. Комп'ютерні ігри: залежність чи вид спорту? URL: http://zahoplennyajarik.blogspot.com/p/blog-page_5.html.

23. Комп'ютерні технології в роботі з дітьми: курс лекцій для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта» / Укладач: О.І.Чекан Мукачєво: МДУ, 2016.123 с.

24. Концепція виховання дітей та молоді в цифровому просторі. Національна академія педагогічних наук України. 2021. 52 с.

25. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. Національна академія педагогічних наук України. Київ: ФОП Ференець В.Б., 2020. 44 с.

26. Крутій К. Л. Дитина в дошкільні роки: комплексна освітня програма. Запоріжжя: ЛПС, 2016. 160 с.

27. Кузьма І. І. Формування медіаграмотності дітей старшого дошкільного віку: теорія і технологія: монографія / за наук. ред. проф. Чайки В. М. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2019. 188 с

28. Лазаренко Н. Культура мовлення як невід'ємна складова ключових компетентностей сучасного педагога. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство) : Збірник наукових праць / [гол.ред. Н. Л. Іваницька]. Вінниця : ТОВ «Фірма «Планер», 2016. Вип.23. С.36-42.

29. Лаврентьєва, Г. Комп'ютер навчає, розвиває, розважає : рекомендації щодо використання електронних засобів в освітньому процесі. Дошкільне виховання. 2009. № 10. С. 8-9.

30. Лаврова Л.В., Куций А.М. Комунікативні компетентності у вимірі Нової української школи. Розвиток життєвої компетентності особистості в умовах освітніх трансформацій: виховний, психологічний, інклюзивний виміри: матеріали II всеукраїнської науково-практичної конференції (19-21 червня 2019 року, м. Скадовськ) / за ред. І.Я. Жорової, С.О. Моїсеєва. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2019. 327 с., С.104-106.

29. Лещенко П. А., «Комп'ютерні ігри як засіб навчання дітей зособливими потребами» у Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання : навчальний посібник, Ю. Г. Носенко, Полтава : ПУЕТ, 2018. с. 128-151.

31. Лущик І. В. Рухливі ігри в дитячому садку. Харків: Основа ; Тріада+, 2008. 110с.

32. Ляхоцька Л. Інформаційне освітнє інтернет середовище – крок до цифрового закладу освіти в умовах реформи «Нова українська школа. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/715564/1/%D0%A6%D0%B8D1%84%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20> (дата звернення 12.08.2022).

33. Ляшенко С. Інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій у освітній процес [Текст]. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2013. №7. С. 16-30.

34. Ляшенко С.О., Зінченко З.О. Інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій у освітній процес. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2013. № 7, с. 16-30.

35. Макаренко А.С. Книга для батьків. Київ: Радянська школа, 1980. 328с.

36. Мардарова І. К. Підготовка майбутніх вихователів до використання комп'ютерних технологій в організації пізнавальної діяльності старших дошкільників [Текст] : дис. канд. пед. наук : 13.00.08. Одеса, 2012. 239 с.

37. Мардарова І.К., Баранова В.М. Підготовка майбутніх вихователів до розвитку мовлення дошкільників засобами ІКТ. Науковий вісник МНУ ім. В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки. 2019. № 1(64). С. 161-166.

38. Матюх Ж. В., «Мультимедійні технології підтримки інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти» у Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання : навчальний посібник, Ю. Г. Носенко, Полтава : ПУЕТ, 2018. С. 71–78.

39. Мицик Г.М. Використання цифрових ігор у профілактиці порушення процесу читання у дітей старшого дошкільного віку. Інформаційні технології і засоби навчання, 2022, Том 87, №1. С. 68-80.Наливайко О. О. Цифрова компетентність: сутність поняття та динаміка його розвитку.

URL : https://www.researchgate.net/publication/354234675_

40. Настас Д., Вембер В. Застосування хмаро орієнтованих мультимедійних освітніх ресурсів у процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи. Інформаційні технології і засоби навчання. 2021. 84(4), 126–137. <https://doi.org/10.33407/itlt.v84i4.4033>

41. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. МОН 27/10/2016. 40 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>. (дата звернення 04.09.2022)

42. Пангелова Н. Є. Формування гармонійно розвиненої особистості дітей дошкільного віку в процесі фізичного виховання : [монографія]. Переяслав-Хмельницький : ФОП Лукашевич О. М., 2013. 432 с.

43. Панченко, Алла. Модернізація освітнього процесу у ДНЗ в умовах інформатизації освіти. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2012. № 1. С. 11-15.

44. Пендальчук В.М. Розвиток життєвої компетентності учнів через використання інформаційнокомунікаційних технологій. Розвиток життєвої

компетентності особистості в умовах освітніх трансформацій: виховний, психологічний, інклюзивний виміри: матеріали II всеукраїнської науково-практичної конференції (19-21 червня 2019 року, м. Скадовськ) / за ред. І.Я. Жорової, С.О. Моїсеєва. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2019. 327 с., С.172-177.

45. Петришак Ю.С. Квітка життєвої компетентності. Розвиток життєвої компетентності особистості в умовах освітніх трансформацій: виховний, психологічний, інклюзивний виміри: матеріали II всеукраїнської науково-практичної конференції (19-21 червня 2019 року, м. Скадовськ) / за ред. І.Я. Жорової, С.О. Моїсеєва. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2019. 327 с., С.180- 182.

46. Покоління X,Y,Z – життєві цінності та кар’єрні пріоритети. URL: <https://mik.dcz.gov.ua/publikaciya/pokolinnya-xyzzhyttyevi-cinnosti-ta-karyerni-priorytety> (дата звернення 04.09.2022)

47. Положення про електронні освітні ресурси. Верховна Рада України : [офіційний вебпортал парламенту України]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0666-19#Text>.

48. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Академвидав, 2006. 456 с.

49. Приходченко К. І. Процес соціалізації навчаючих через гру у творчому освітньо-виховному середовищі. Наукова скарбниця освіти Донеччини. 2010. № 1 (6). С. 46-50.

50. Проценко, Т. Дошкільник і комп’ютер: запрошуємо до участі в експерименті. Дошкільне виховання. 2010. № 4. С. 13.

51. Рейпольська О. Комп’ютерна грамота для старших дошкільників. Вихователь-методист дошкільного закладу : спеціаліз. журн. 2021. № 9. С. 10-15.

52. Розвиток дитини-дошкільника: сучасні підходи та освітні технології: монографія / Г. В. Беленька, Н. М. Голота, А. М. Гончаренко та ін.; за заг. ред. І. І. Загарницької. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. 272 с

53. Соломаха А. В. Підготовка майбутніх педагогів до діджиталізації в ранньому навчанні іноземних мов. URL: <https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/357/375> (дата звернення 04.09.2022)
54. Стеценко І. Комп'ютерна грамота? Інформаційна культура! Дошкільне виховання : наук.-метод. журн. для педагогів і батьків. 2015. № 2. С. 13-17.
55. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям. Вибрані твори: У 5-ти т. – Київ: Рад. шк., 1977
56. Суятинова К. Є. Формування цифрової компетентності дітей дошкільного віку. Інноваційна педагогіка. 2022. № 44. Т. 2. С. 148-151.
57. Теорія поколінь Інформація є екрана. URL: <https://learning.ua/blog/201711/teoriia-pokolin-x-uz/ru/> (дата звернення 04.09.2022).
58. Фамілярська Л. Л. Інтеграція цифрових технологій в освітнє середовище закладу дошкільної освіти. Open educational e-environment of modern University, № 11 (2021). С. 174-183.
59. Фамілярська Л.Л. Інформаційно-освітнє середовище дошкільного навчально-виховного закладу. Електронні інформаційні ресурси: створення, використання, доступ. 2014. URL: <http://bit.do/fPRKi>
60. Формування освітніх компетенцій дитини: проблеми, розвиток, супровід: збірник матеріалів ІІ Всеукраїнського науково-методичного семінару для науковців, практичних працівників та студентів (27 березня 2014 року) / [гол. ред. І.П. Рогальська-Яблонська та ін.]. Умань: АЛІМІ, 2014. 116 с., С.4.
61. Химинець В. В. Психолого-педагогічні аспекти інноваційних технологій [Текст], Я. М. Сивохоп, В. В. Петрус. Ужгород, 2006. 148 с
62. Ходаковська Л.В. Напрями виховної роботи з дітьми дошкільного віку в умовах реалізації концепції Нової української школи. Розвиток життєвої компетентності особистості в умовах освітніх трансформацій: виховний, психологічний, інклюзивний виміри: матеріали ІІ всеукраїнської науково-практичної конференції (19-21 червня 2019 року, м. Скадовськ) / за ред. І.Я.

Жорової, С.О. Моїсеєва. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2019. 327 с., С.271-274.

63. Чекан О. І. Застосування комп'ютерних технологій у професійній діяльності вихователя дошкільного навчального закладу [Текст] : навчальний посібник. Київ: Слово, 2015. 184 с

64. Чекан О. І. Методичні рекомендації до виконання практичних та семінарських занять з дисципліни «Організація ігрової діяльності в ДНЗ» [Текст]. Мукачево : РВЦ МДУ, 2015. 75 с.

65. Шелудько О. Подорожуємо "комп'ютерними сходами". Вихователь-методист дошкільного закладу : спеціаліз. журн. 2013. № 2. С. 50-57

66. Шишолік Л.А. Використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у дошкільній освіті в контексті методичних аспектів. Впровадження та поширення інформаційно-комунікаційних технологій у роботі дошкільного навчального закладу з дітьми, педагогами, батьками та громадськістю : тематичний збірник праць / упоряд.: А.А. Волосюк; за заг. редакцією Л.А. Шишолік. Рівне : РОШПО, 2015. 85 с., С.14-27.

67. Шикиринська О.В. Розвиток естетичної культури майбутніх вихователів засобами сучасних цифрових інструментів // Теорія і практика естетичного виховання у закладах освіти: Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції / за ред. О. С. Радул. – Кропивницький. – 2021 – с.197-198.

68. Шикиринська О. Технологія Web-quest у формуванні професійної компетентності майбутнього вихователя ЗДО // Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти : збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 22-23 квітня 2021 р.) / за ред. О.А.Голук ; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, факультет дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної. – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля, 2021.

– Вип. 10. – с.330-333.

69. Шикиринська О. Методичні аспекти ознайомлення майбутніх вихователів з ресурсом Geniall.ly для створення інтерактивного контенту // Матеріали III Міжнародного форуму науковців та дослідників «SCIENCE AND STUDY 2021». – Київ, 2021. – с. С.101-103.

70. Шульга Л.М. Сучасні підходи до розкриття творчого потенціалу дитини дошкільного віку на заняттях із малювання. Наукові записки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, серія: Педагогічні науки. 2017. Вип. 159. С. 182-187.

71. Demchenko, O., Bondar, Y., Shykyrynska, O., Komarivska, N., Lyubchak, L., Stakhova, I., & Dabizha, L. (2022). Development of youth's creative abilities schoolchildren by BYOD technology. SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION. Proceedings of the International Scientific Conference May 27th-28th, (I volume), 341-350. DOI: <https://doi.org/10.17770/sie2022vol1.6892>

72. Spivakovsky A., Petukhova L., Anisimova O., Horlova A., Kotkova V., Volianiuk A. ICT as a Key Instrument for a Balanced System of Pedagogical Education. ICTERI. 2020. URL: <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85096419582&origin=AuthorNamesList&txGid=cff8324efb62ed78a72d9cda35>

73. Shykyrynska O. Creating interactive presentations at Geniall.ly: methodological aspect // Sustainable Development: Modern Theories and Best Practices : Materials of the Monthly International Scientific and Practical Conference / Gen. Edit. Olha Prokopenko, Tallinn: Teadmus OÜ, 2021. – p.31-32.

74. Karuk I., Kolesnik K., Kryvosheya T., Prysiazhniuk L., Shykyrynska O. Organization of group activities of older preschool children in the process of experimenting // Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference, May 28 th - 29th. – Rezekne, 2021. – Vol. II. – P. 729-743.

75. Gialamas V., Nikolopoulou K. In-service and pre-service early childhood teachers' views and intentions about ICT use in early childhood settings: A comparative study. Computers & Education, 2010, 55, pp. 333-341. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0360131510000333?via%3Di>

hub

76. Loredana Ivan & Mireia Fernández-Ardèvol. Older people and the use of ICTs to communicate with children and grandchildren. *Transnational Social Review*. 2017, 7:1, pp. 41-55. DOI: 10.1080/21931674.2016.1277861

77. Angwin D., Cummings S. and Daellenbach U. How the Multimedia Communication of Strategy Can Enable More Effective Recall and Learning. *Academy of Management Learning & Education*, 2019. vol. 18, no. 4, pp. 527-546. <https://doi.org/10.5465/amle.2018.0066>

78. X Fazilat Siddiqa, Ronny Schererb, Jo Tondeurc. "Teachers' emphasis on developing students' digital information and communication skills (TEDDICS)": A new construct in 21st century education *Computers & Education*, vol. 92–93, pp. 1-14, January–February 2016, doi:<https://doi.org/10.1016/j.compedu.2015.10.006>

79. Estervan Laara Alexander J.A.M.van DeursenaJan A.G.M.van DijkstraJosde Haanb. «A systematic literature review *Computers in Human Behavior*», XX The relation between 21st-century skills and digital skills, vol. 72, pp. 577-588, July 2017, URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0747563217301590>

80. A.J.A.M.van Deursen, J.A.G.M.van Dijk. "Improving digital skills for the use of online public information and services" *XXX Government Information Quarterly*. doi: <https://doi.org/10.1016/j.giq.2008.11.002>

81. Krutii,K.(2019).Empirychne doslidzhennia vilnoi hry dytyny v umovakh zakladu doshkilnoi osvity pid chas provedennia «Dnia bez ihrashok».Humanizatsiia navchalno-vykhovnoho protsesu, 1 (93), 26-44.

82. Kruty,K., Holiuk,O., Rodiuk,N., Popovych,O., Zdanevych,O., Bilaska,O.,&Pakhalchuk,N. (2021). Verification of assessment scales of the sensory enriched environment ECER-S and SSTEW or implementation in Ukraine. *Society. Integration. Education*,II,756-767.

83. Shevchenko L., Pylypenko Y., Demchenko O., Hnatiuk N., Diachuk A. Organisation of the Educational Process Through the Technology of Blended Learning. *New Educational Review*[this link is disabled](#), 2022, 68, pp. 199–208. URL: <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-doi->

10_15804_tner_22_68_2_16